

**Recenze na knihu S. Runcimana „Sicilské nešpory“
(The Sicilian Vespers)**

„Sicilské nešpory“ – je kniha napsaná anglickým dějepiscem S. Runcimanem, která je věnovaná velké události ve středověké evropské historii 13. st. – povstání obyvatelstva Sicílie proti vládě Francouzů, známé pod názvem „Sicilské nešpory“ v roce 1282.

S. Runciman je autor knih zabývajících se především dějinami středověku: „Pád Cařihradu“, „Historie křížových výprav“, „Dějiny první Bulharské říše“. Kniha „Sicilské nešpory“ byla spojením mezi historií jednotlivých středomořských zemí. Runciman jen částečně věnoval pozornost právě nešporům, má zájem o historii celého Středomoří. Dá se říci, že autor napsal historii mezinárodních vztahů v Evropě v 13. st. Zkoumá události, které se odehrály ve Francii, Německu, Anglii, Itálii a Španělsku. Na stránkách této knihy se můžeme setkat s neznámějšími postavami středověké Evropy - německý císař Fridrich II. Štaufský, Rudolf I. Habsburský, byzantský císař Michael Palaiologos, Ludvík IX. Francouzský a Karel I. z Anjou.

Události 30. března 1282 měly dlouhou prehistorii. V 13. století, Itálie byla rozdrobena na jednotlivé části pod vlivem Svatého stolce a německých císařů. Nejvyšší bod napětí byl dosažen během panování císaře Fridricha II. v letech 1220-1250. Prakticky v každém městě a v každém regionu existovaly strany jeho přívrženců a stoupců papežství. Řím po smrti Fridricha II. rozhodl zavolat na pomoc mocného spojence - Karla I. z Anjou, bratra krále Ludvíka IX. Francouzského. Karel toužil po moci, když viděl úspěchy svého bratra, který se také později stal králem Sicílie. Ve svých snech chtěl nový král vytvořit svůj vlastní středomořský stát, proto plánoval podřídit si Byzanc a Jeruzalém.

Bylo jasné, že na tento velký projekt bude potřeba mnoho peněz. Karel se rozhodl držet se daňového systému svého předchůdce Fridricha II., i když slíbil papežovi snížit finanční tlak na obyvatelstvo. Kromě toho Francouzi zkonfiskovali část země místního obyvatelstva a rozdělili ji mezi svými stoupenci a krajany. Konečně Karel uspořádal poměry v zemi, spravoval obchod, postavil silnice, loďstvo. Ale Italové nemohli porozumět kruté vládě, zejména proto, že hlava státu byl cizinec a všechny vyšší úřady zastávali Francouzi nebo Provensálci.

Na počátku roku 1282 byl Karel I. z Anjou nepochybně největší panovník v Evropě. Byl prohlášen králem Sicílie, Jeruzaléma a Albánie, Hrabětem Provence, Forcalquier, Anjou a Maine, regentem Achajského knížectví, suzerenem Tuniska a senátorem Říma. Nicméně král zapomněl na své vnitřní nepřátele.

29. března 1282. Sicílie vypadala uvolněně tím spíš, že v přístavu Messina královská námořní flotila byla v plné bojové pohotovosti. Na straně francouzského lidu nezaznamenali žádné nepřátelství, ale za tradičními písněmi a tanci se skrývala napjatá atmosféra. V hlavním městě království, Palermo, před kostelem Ducha Svatého se občané připravovali na večerní bohoslužbu. Ale pak se najednou objevila delegace francouzských úředníků, kteří se rozhodli účastnit se na festivalu. Jeden královský seržant vytáhl z davu mladou ženu. To nemohl vydržet její manžel, který bodl nožem pachatele. Francouzi spěchali potrestat Sicilana, ale najednou se objevili uprostřed rozhněvaných a ozbrojených občanů. Bití cizinců bylo krátké a krvavé - ani jeden z nich nepřežil. Mezitím zvon kostela Ducha Svatého, stejně jako ostatní kostelní zvony, zazvonil na nešpory. S tímto zvukem hlasatel běžel ulicemi města a vyzýval k povstání. Okamžitě se začali všude objevovat rozzuření ozbrojení muži, kteří začali vraždit Francouze jednoho po druhém. Nelitovali se dokonce ani nad místními ženami, které byly vdané za zástupce krále.

Následujících několik let proběhlo v bitvách – Itálie se ponořila do chaosu. V roce 1285 Karel z Anjou zemřel. Válka trvala až do 1302, kdy unavené strany podepsaly mírovou smlouvu, která dala Sicílii nezávislost od dynastie Angevin.

Sicilské nešpory jsou důležitá část v historii ostrova. Touha místních lidí po svobodě pomohla vyhrát válku. Sicilané opakovaně oznamovali, že nebudou podporovat kompromisní řešení, které je vrací k francouzské moci. V novém století Sicílie se stala svobodným a nezávislým královstvím, i když nebyla bohatá a nehrála roli v politice Evropy. Události z roku 1282 radikálně změnil osud Evropy, protože veliká středomořská říše Karla z Anjou se tak neuskutečnila.

Kniha „*Sicilské nešpory*“ je dramatická, strhující, spojující spoustu klíčových hráčů v Evropě na konci 13. století a Runciman vypráví příběh velmi dobře. Obrovský počet postav autor byl schopen dobře vybalancovat a popsat tak, aby se vše nezdálo příliš složité. Pokud chcete vědět, co se dělo ve Středozezemním moři během pozdního středověku, je to skvělá kniha na čtení.

Knihám S. Rancimana je vlastní obraznost vyprávění, podrobný a barevný popis detailů, což je dělá dostupnými pro širší publikum. Ani „*Sicilské nešpory*“ nejsou výjimkou, protože jsou napsány tak, že vyjadřují vášeň, tragédii a majestátnost probíhajících událostí.

Všechny problémy, které byly základem vyprávění Runcimana, byly výborně ukázány. Kniha „*Sicilské nešpory*“ je výborně napsaná a slouží jako vynikající úvod do politických událostí, které převládaly ve Středozevním moři v druhé polovině 13. století.

RUNCIMAN, Steven. *The Sicilian Vespers*. Cambridge: Cambridge University Press, 1958. 356 s. ISBN 0-521-43774-1.